

njegov 1½ letni bratec spalval. Nagloma se sproži pištola in zadene speče dete ravno v lice. Dete je bilo k priči mrtvo. Morivec pa je detetu kri iz lica spral in ga potem v bližnji hosti pod mahovje pokopal. Na večer prašajo stariši po detetu; fantič beži prestrašen v hosto, oče in mati za njim in najdeta zakopano svoje dete.

V Dobrovljah pri Mozirju je Jakubu Supanu pogorela lesena kajža s vsem pohištvo vred. Škoda se ceni na 500 fl. Poškodovanec ni bil zavarovan.

Iz Koroškega. (Razne novosti). 16. sept. bila je po celem Koroškem huda slana, ki je pozno ajdo popolnem posmodila. Rano ajdo so vetri poškodili, zato bomo ajde malo pridelali.

Gospa sveta, razve cerkve, je hudo pogorela. Svitli cesar so pogoreloem podarili 400 fl. Tudi Blaže so skoro popolnem pogorele; le cerkva in farovž in nekoliko hiš je ostalo.

V Sovodnjah bil je 13. t. m. precej živahen sejm. Prišlo je mnogo kupcev iz Saleburga in iz Tirolskega, ki so goveda plačevali 24—40 fl. cent. Lepa cena!

Rudolfova železnica vleče iz državne kase 3—4 milijonov fl. podpore in vendar se brani pri sv. Roprtu pri Trebenju napraviti železniško postajo. Kakih 12.000 prebivalcev, ki imajo po 150.000 centov letnega prometa prosi zastoj za njo. No, nemčurja Götzt in Petritsch, ganita se; ali sta pozabila na vajina obečevanja pri volitvah? — Koroško gozdarsko društvo kaj pridno dela. Šteje 358 udov, ki plačajo letnih doneskov 1631 fl., vse premoženje znaša 3866 fl. S temi primerno malimi dohodki je vendar precej veliko storilo. Samo letos je za novo pogozdenje razdelilo 443.360 drevese in 676 funt. drevesnega semena. Res hvale vredno društvo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Vendar enkrat nekaj vselega zamoremo poročati. Knez Liechtensteinovi predlogi za zboljšanje slabega stanja človeške družbe na podlagi krščanstva so daleč po svetu začeli slóveti. Laški, francoski in belgijski Katoličane so se začeli za ove nasvete močno zanimivati, knez Liechtensteinove govore in knjižico v svoje jezike predstavljati in premišljevat. — Kakor že naš dopis iz Gradca kaže, so se tam godili za nas Avstrijane prav grde in nedostojne reči. Tujci pruski so pod krinko naravoslovskih ved le prišli razsajat in za Nemčijo rogovilit. Žalostno pa je to, da so se naši domači ljudje še bolj pijani pokazali prusaštva, kakor pa drzni tujci. Prus Rineken je napil Gradca kot nemškemu (pruskemu) mestu. Na to je ces. namestnik baron Kúbek napil Gradca kot avstrijskemu mestu. A sedaj se zadere znani rogovilež dr. Kozjek, da je nemško (prusko) in avstrijsko eno in tisto. Tukaj se vzdigne ces. namestnik in z njim vred vsak pravi Avstrijan, ter zapustijo večjidel že pijane

tuje in domače prusake. No, to je sad, taki so nasledki naše avstrijske, večne nemškutarije! Vedno se je pri nas huskajočim nemškim časnikom, ki so večjidel od Bismarka podmitani, potem nemškim profesorjem, skozi prste gledalo, domači Slavjani in Katoličani pa so se tem grdobam na milost in nemilost prepuščali v zasramovanje. Tukaj imamo sedaj nepovoljne nasledke; toda bojimo se, da učinamo še hujših. — Graški poslanec Rechbauer, ki je tamošnjega župana zavolj njegovega postopanja v rabuki zoper don Alfonza, hvalil, se je cesarju tako zameril, da ga pri sprejetju avstrijske delegacije še pogledali niso. Vladini listi mu že svetujejo, naj odstopi od predsedništva v državnem zboru, česar pa predrzni liberalni kokot in sovražnik Slovencev gotovo kmalu storil ne bo. — Čehi imajo 6. in 12. oktobra nove volitve na deželi in po mestih. Ne dvomimo, da zmagajo zopet Staročehi.

Na Dunaju se je zbralo veliko tisoč delavcev, ki so sklenili delati na to, da se jim dovolijo zbornice delavcev, da bodo zamogli svoje koristi zagovarjati tako, kakor liberalni advokati, obrtniki in trgovci zagovarjajo svoje in sicer v svojih advokatskih, obrtniških in trgovskih zbornicah. No, in to je zopet, kar knez Liechtenstein nasvetuje. — Izmed 26 bank, katere so zavolj „kraha“ ali denarstvenega poloma morale svoj račun sklenoti in „likvidirati“, je samo 14 denarje delničarjem, kakih 14 milijonov, vrnilo, kolikor se jih je še pogube otelo. Ali ostalih 12 se niti ne gane, t. j. ves vložen kapital, kakih 92 milijonov, je za delničarje zgubljen; zginil je v žepih prepoštenih upravnih svetovalcev in utemeljiteljev. Čudno, da pri takem slačenju in odiranju ljudi štrašno tanka susea naših državnih pravnikov ničesar ne slutijo; Ha, kaj je to?

Vnanje države. Rusi so si v Aziji prisvojili novo veliko deželo Kokand. — Nemci so začeli hudo nevoljevati o slabem svojem gospodarstvu, čeravno še ni dolgo, kar se je črez nje razlil blagoslov 5000 milijonov francoskih frankov. Pomanjkanje in revščina povsod raste; fabrikanti razpuščajo čedalje več delavcev, živež postaja dražji, Katoličane tlači versko preganjanje od strani liberalcev, krivovercev, Judov in frajmavrerjev. Najbolj teži pa Nemce grozovita krvna ali vojaška dača in sila. Pri poslednjem novačenju so našeli 53,060 begunov, ki so v tuje dežele odbežali rajši, kakor da bi svoja ramena vklonili pod prusko puško. — Karlísti so na 2 mestih Alfonziste natepli in strelajo v trdnjavi Hernani in Sebastijan, da bodete kmalu v njih oblasti. — Na Švicarskem v Tesinskem kantonu so pri poslednjih volitvah zmagali Katoličani. To pa je frajmavrerje tako razdražilo, da so katoliške mladence pri železniški postaji v Luganu napadli z revolverji in noži in jih mnogo ranili. So pač res grde pošasti ti zlobni vojskovodje v preganjanju sv. Cerkve!

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Daleč za Turškim v Perziji so razkačeni ljudje Juda oderuha živega sožgali. A sedaj so liberalni listi strašansko krič zagnali, zlasti dunajski, naj vse vlade evropske zato Perzijo kaznijo. No, za uboge slavjanske Kristijane pa še besedice ne zinejo, marveč komaj čakajo, da njih kruti Turki iz nova potlačijo. Zelo prav njim je, da Turki neusmiljeno umarjajo, požigajo, plenijo in reve na kole natikajo. To je strašanska muka. Nesrečnežu prerežejo na hrbtu kožo in meso in mu utaknejo z veliko silo pod kožo ostro ošpičen kol ter ga potem vzdignejo in na tla zasadijo tako, da ubogi mučenec na svojem lastnem mesu in na plečah obešen visi, dokler v strahoviti sili ne izdahne. Tako delajo Turki s krščanskimi Slavjani! In takim krutnežem pomagajo evropske velevlade? Celo naš minister Andrassy je dovolil, da so Turki čez našo mejo izbarkali zopet 1240 mož. Rus, Prus, Francoz, Anglež, Lah in Avstrija so celo posebne poslanca poslali, upornikov nagovarjati, naj položijo orožje in se podvržejo Turku. Ali uporniki so rekli, da rajši umrjejo. Srbska novina: „Istok“ v Belemgradu pa upornikom v svoji jezi svetuje, naj poslanec vsakemu 25 batin naštejejo, da bodo čutili, kakoršno da je turško gospodarstvo, katero jim priporočajo. Sicer pa poslanci do sedaj niso opravili ničesar. Vojska med Turki in vstaši traja naprej in zadnji čas nekoliko nesrečno za Kristijane.

Na večih krajih v Hercegovini jih je mnogo padlo. Turki jih iščejo od črnogorske in dalmatinske meje proč potisniti. Do sedaj se jim to ni posrečilo in menda tudi ne bo, če je res, da je Pop Žarko iz Srbije prodril čez visoke planine v Hercegovino, Kristijanom na pomoč s 5000 mož in z nekoliko kanonov. V Bosniji pri Pastirovem bil je velik boj. Padlo je 200 Turkov a tudi Kristijanov je bilo mnogo pobitih, ranjenih in ulovjenih, med njimi več Slovencev. Tako je prostovolec Kovačič iz Ljubljane hudo ranjen. Tiskar Mejač in Česen, sorodnik dr. Česnika v Ptuj, sta bila ulovljena. Česen, bivši korporal, mož velike postave je prišel z 80 prostovoljci v Bosnijo. Pri nekem ogledavanju so ga Turki zajeli — toda že v nekoliko urah jim je srečno všel, ko je turškega varuha ž njia lastno puško ustrelil. —

Srbska skupščina sicer ni Turkom vojske napovedala, vendar v tajni zbornici vojsko sklenola. Zato je na Srbskem vse živo in delavno za vojaške priprave. V Kragujevacu zliha 500 mož noč in dan kanone. Iz Belgije se je naročilo veliko tisoč pušek, sabelj, revolverjev in streljiva. Noben Srbin pod 52. letom ne sme svojega kraja zapustiti, da bo vsak trenutek pripravljen. Obrist Alimpič zbira 5000 prostovoljcev, da udari čez Drin v Bosnijo. Sliši se, da imajo Srbi skrivno zavezo z Romuni in Grki, vsled katere bi imeli vsi vzajemno Turke prejeti. Resnično pa je, da

Romunija vojsko zbira kraj Donave. Tudi Turki se pripravljajo na boj. Pri Nišu na srbski meji njih stoji kakih 40.000 mož. Konečno še omenimo, da tudi pri nas na Avstrijskem nekako po vojski diši. Minister Andrassy jevi listi čudno in zmedeno pišejo. Nekateri pravijo, da je v Srbiji vse mirno, drugi pa da bo kmalu udarila na Turka, tretji, da bo Turk sam prvi Srbijo napadel, četrti da bo knez Milan kmalu izgnan in minister Ristić postal srbski knez. Jako pomenljivo je tudi to, da minister Andrassy sam v delegaciji povdarja, da ima Avstrija v prvi vrsti pri jugoslavjanski vojski varovati svoje koristi. Kaj je to? Magjarski listi pa poročajo, da je ukaz došel, trdnjave Osek, Brod in Staro-Gradiško mogoče hitro za obrambo prirediti. Tudi Petrovaradin se močneje utvrduje. Smo li blizo vojske?

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

VIII.

Od mesta Pesara naprej se železnica suče vedno tik morja tija do Ankone. Prekrasen ti je tukaj razgled ob jasnem vremenu. Male ladjice ribičev in močne barke različne velikosti jadrajo svojo pot po nevarni morski cesti.

Železnica vdere mimo Sinigaglie, kjer so bili sedanji papež Pij IX. rojeni 13. maja 1792; in po kratki vožji si na kolodvoru v Ankoni. Bilo je ob 10 v noči, ko dospemo. Odpeljamo se v mesto, si poiščemo oštarijo, kjer za drage denarje dobimo prenočišče. Drugo jutro pred odhodom v Loreto, kolikor je čas pripustil, pregledamo mesto, ki prijetno leži na hribu tik jadranskega morja; broji 46.000 stanovalcev, med njimi je 6000 židov. Mesto Ankona slovi zaradi močne trdnjave na morju in suhem. Izpod zelene trate na bregu strelajo topovi obrnjeni na morsk planjavo. Dežela, mesto in trdnjava je spadala pod vladarstvo rimskega papeža, a l. 1860. so vse Pijemontezi v krivični vojski pograbili.

Med starinami zasluži imenovan biti iz marmorja zidan slavolok, l. 112. po Kristusu od rimskega starešinstva postavljen cesarju Trajanu na zahvalo, da je postavil novo brodersko zavetje, ali luko. Kedar pridemo na kolodvor, se začudim, ko ga vidim; ves je zanemarjen, zamazan, razdrt po dolgem in širokem. Ves čas potovanja mu nisem našel enakega. Človek misli, da ima pred seboj kako ogersko kolibo.

O pol deveti uri 7. aprila se podamo proti Loreti. Okolica, po kateri smo se peljali, je nepopisljivo lepa in ljubezniva. Prijazni hribi leže na levo in desno; zdaj tu, zdaj tam gleda v dolino na izbranem kraju sezidano mesto. Vinska trta je razvijala njezne popke, mandelnova drevesa z rdečim cvetom okinčana so ponosno razgrinjala šibke veje. To krasoto gledaje senjal sem od zemelj-